

แนวทางการจัดทำข้อบพว่าด้วยการ
จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐภายใต้กรอบกฎหมาย
ระหว่างประเทศ: ศึกษาวิเคราะห์
เปรียบเทียบการเจรจาความตกลง
เขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา
“Outline for Government Procurement
Chapter Under the International Legal
Frameworks: A Comparative Analysis of
United States’ FTAs”*

ธัชพร พาณิชยกิจเจริญ**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางการจัดทำข้อบพว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ ในกฎหมาย

* เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการจัดทำข้อบพว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ภายใต้กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ : ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา สาขากฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศและธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

** นิสิตปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ สาขากฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศและธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

แม่แบบของคณะกรรมการการการค้าระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (UNCITRAL Model Law on Public Procurement) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อบทดังกล่าวภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีของสหรัฐอเมริกา (United States' FTAs) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง และเป็นการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเจรจาจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ผลการศึกษาพบว่า กรอบกฎหมายระหว่างประเทศตามกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ มีแนวทางพื้นฐานที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่ หลักการทางเศรษฐกิจตามหลักความคุ้มค่า หลักความสามารถในการแข่งขัน หลักความมีประสิทธิภาพ หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกัน และหลักความซื่อตรง และพบว่าข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามความตกลงเขตการค้าเสรีมีแนวทางในการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยใช้หลักการพื้นฐานในรูปแบบเดียวกัน ส่วนกฎระเบียบของประเทศไทยยังไม่มีความสอดคล้องกับแนวทางพื้นฐานในการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในบางประเด็น ได้แก่ 1) แนวทางการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักการทางเศรษฐกิจตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ซึ่งไม่มีบทบัญญัติในการพิจารณาข้อเสนอราคาต่ำสุด 2) หลักความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ยังไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดหรือตรวจสอบการเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการแข่งขันของผู้ประกอบการ มีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับหลักการไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) และมาตรการสิทธิพิเศษ (Offset) ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของการกำหนดรายละเอียดทางเทคนิค และเรื่องของการกำหนดรายละเอียดที่จำเป็นในเอกสารประกวดราคาที่ยังไม่เพียงพอแก่ผู้ประกอบการในการเตรียมการและยื่นข้อเสนอราคา 3) หลักความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในเรื่องของการขอบเขตและความครอบคลุมที่ยังไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานของภาครัฐ ในเรื่องของการกำหนดระยะเวลาที่น้อยเกินไปสำหรับให้ผู้ประกอบการเตรียมการและยื่นข้อเสนอราคา การตัดสิทธิของผู้ประกอบการที่มีลักษณะต้องห้ามที่ยังกำหนดเงื่อนไขที่ไม่เพียงพอลักษณะ

อื่น ๆ และ 4) แนวทางตามหลักการปฏิบัติที่เป็นธรรม (Fairness) และเท่าเทียมกัน (Equitability) ซึ่งไม่มีบทบัญญัติเรื่องการรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ

ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ 1) ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติพิจารณาปฏิเสธข้อเสนอราคาที่ต่ำผิดปกติ เพื่อป้องกันปัญหาการทิ้งงานหรือไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ 2) แก้ไขบทบัญญัติในเรื่องวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อความเหมาะสมและเอื้อประโยชน์ในการแข่งขันทั้งผู้ประกอบการ 3) ให้แก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 16 ข้อ 61 และ ข้อ 71 ให้สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและหลักการไม่เลือกปฏิบัติ 4) เพิ่มเติมในเรื่องของรายละเอียดเงื่อนไขทางเทคนิค 5) เพิ่มเติมในเรื่องรายละเอียดข้อมูลของเอกสารประกวดราคาที่ใช้เป็นการเตรียมการและยื่นแบบตอบรับการเข้าร่วม 6) เพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ให้ครอบคลุมรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันและสะดวกต่อการบริหารจัดการ 7) แก้ไขในเรื่องของกำหนดระยะเวลา ให้ระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการเตรียมการและยื่นเอกสาร 8) ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติลักษณะต้องห้ามเข้าประกวดราคาของผู้ประกอบการ และ 9) ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องการเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ โดยห้ามมิให้เปิดเผยข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอต่อผู้ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้นหรือต่อผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเจรจาข้อบัพว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐกับประเทศสหรัฐอเมริกาในอนาคต

คำสำคัญ : เขตการค้าเสรี, ภาครัฐ, การจัดซื้อจัดจ้าง, สหรัฐอเมริกา

Abstract

This dissertation has an objective to study the outline for Government Procurement Chapter under the international law framework, especially in the UNCITRAL Model Law on Public Procurement and the United States' FTAs agreement, in order to utilize it as an approach for the

revision of related Thai laws and to prepare Thailand for the negotiation regarding the preparation of the negotiate on Government Procurement Chapter.

The result of the study shows that the framework of international laws according to the UNCITRAL Model Law on public procurement has 7 essential fundamental principles, which are value for money, competitiveness, effectiveness, transparency, accountability, fairness and equitability as well as integrity. It has also been discovered that the public procurement chapter according to the United State' FTAs shares the same elemental principles as the public procurement chapter. However, regulations in Thailand are not yet in accordance with the fundamental approach for the preparation of public procurement chapter in some certain aspects, i.e. 1) the outline for the preparation of the public procurement chapter according to value for money since there is no ordinance concerning the consideration of Abnormally-low price offers, 2) the principle of competitiveness since there is no ordinance which determines or inspects the appropriate approach for the procurement method that does not benefit the entering into competition of entrepreneurs. On the other hand, an ordinance which is not in accordance with the non-discrimination principle and the offset measure still exists. Additionally, there is no ordinance regarding the technical specification conditions and essential details in tender documents which is not yet sufficient for the preparation and price offering of suppliers, 3) the principle of effectiveness in terms of extent and comprehensiveness which do not yet cover all public sectors, the time limit which is too tight for the preparation and price offer of suppliers, the disqualification of entrepreneurs with prohibited characteristics which still has insufficient conditions, and 4) the approach which is in accordance

with fairness and equitability since there is no ordinance concerning the non-disclosure of information.

Thus, it is suggested that there should be additional amendments as follow: 1) The ordinance regarding the consideration to decline offers which are abnormally-low price to prevent the problem of work abandonment or failure to follow the contract should be added, 2) The ordinance concerning the methods of procurement should be adjusted to make them appropriate and beneficial for supplier' entering into competition, 3) The Prime Minister's Office's regulation on procurement (1992) article 16, 61 and 71 should be amended so that they are in accordance with the principles of national treatment and non-discrimination, 4) There should be an addition regarding the details of technical specification conditions, 5) There should be an addition regarding the details of tendering documents which are essential for the preparation and submission of acceptance form, 6) There should be an addition in the Prime Minister's Office's regulation on procurement (1992) so that it covers state enterprises and local public sectors for equal standard and convenient administration, 7) The time limit for the preparation and submission of documents should be extended, 8) The ordinance regarding prohibited characteristics of supplier who wish to submit a tender should be added, 9) The ordinance concerning the non-disclosure of information which prohibits the disclosure of offers for those who are not related to such procurement or for other proposers should be added as a way to prepare Thailand for the negotiation regarding to public procurement chapter with the United States in the future.

Keywords : Free Trade Agreements, Government, Procurement, United State

บทนำ

การจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement) เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรอย่างยิ่ง องค์กรที่มีการวางระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพมักเป็นองค์กรที่สามารถลดต้นทุนการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน¹ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศนั้น การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก เพราะรัฐบาลต้องใช้งบประมาณในการซื้อวัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้าสาธารณะ เช่น การบริการการศึกษา ความมั่นคง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ โครงสร้างพื้นฐาน การสาธารณสุข การบริการด้านความปลอดภัย เป็นต้น หากคิดเป็นสัดส่วนในประเทศพัฒนาแล้วการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 - 15 ของ GDP² และในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยยังต้องมีการพึ่งพางบประมาณภาครัฐเพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการซื้อวัตถุดิบ ทั้งในด้านสินค้าและบริการ และการก่อสร้างของภาครัฐเพื่อจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวนี้ ซึ่งล้วนจำเป็นที่จะต้องจัดซื้อจัดจ้างโดยภาครัฐแทบทั้งสิ้น การจัดซื้อจัดจ้างจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก การใช้จ่ายเงินที่มีอย่างจำกัดเพื่อซื้อวัตถุดิบที่จำเป็นอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งรัฐพึงต้องกระทำ และเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศ

ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังมิได้เข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลงจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (Government Procurement Agreement : GPA) อาจเนื่องมาจากความไม่พร้อมในหลายๆ ด้าน และกฎระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ และในขณะเดียวกันนี้ ประเทศไทยเองได้มีการเจรจาเพื่อเปิดเสรีทางการค้า (FTAs) ในระดับทวิภาคีกับประเทศต่างๆ หลายประเทศ ก็ได้กำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเป็นหัวข้อ

¹ นิติภาพวรรณ คูวิเศษแสง. *จริยธรรมในการบริหารงานพัสดุ*. 2552. หน้า 38.

² World Bank. *Government Procurement Agreement*. Web. <http://econ.worldbank.org>. August 16, 2012.

หนึ่งในการเจรจาเช่นกัน จึงเกิดประเด็นคำถามขึ้นมาว่า หากประเทศไทยจะต้องเข้าเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศสหรัฐอเมริกาในกรอบความตกลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นแล้ว ควรที่จะมีการเตรียมพร้อมหรือแนวทางในการเจรจาในประเด็นนี้อย่างไร ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่า จะต้องมีการเจรจาในประเด็นเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐกับประเทศสหรัฐอเมริกาด้วย

ดังนั้น ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาถึงแนวทางในการจัดทำข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามกรอบกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเลือกศึกษาถึงกฎหมายแม่แบบของคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (UNCITRAL Model Law on Public Procurement) เป็นกรอบใหญ่เพื่อเป็นแนวทางศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาแนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ตามความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงรูปแบบในการจัดทำข้อบ่งชี้ในประเด็นดังกล่าวนี้ และประเทศไทยสามารถนำผลการศึกษามาทบทวนหรือเปรียบเทียบกับแนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศไทยได้ ทั้งนี้ ก็จะเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมสำหรับประเทศไทยในการเจรจากับประเทศสหรัฐอเมริกา ในข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐต่อไปในอนาคตที่จะเกิดขึ้นได้ หากการเจรจานั้นประเทศสหรัฐอเมริกาอาจเสนอรูปแบบแนวทางในลักษณะเดียวกัน

แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐภายใต้กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ

1. ความเป็นมาของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

คณะกรรมการสิทธิประชาชาติว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ (United Nations Commission on International Trade Law : UNCITRAL) ทำหน้าที่สำคัญในการพัฒนาการทำกฎหมายระหว่างประเทศให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการในประเทศต่างๆ เพื่อให้รัฐใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อจัดซื้อหรือจัดจ้างทำพัสดุหรือบริการจึงต้อง

เป็นไปด้วยความรอบคอบ ประกอบกับในหลายประเทศยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐหรือมีกฎหมายดังกล่าวแต่ยังไม่ครอบคลุม ดังนั้น คณะกรรมาธิการ UNCITRAL จึงจัดทำกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Model law on Public Procurement)³ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับประเทศต่างๆ ในการตรากฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐขึ้น⁴ ใช้บังคับแก่การจัดซื้อหรือจัดจ้างพัสดุหรือบริการของหน่วยงานของรัฐในประเทศตน และเพื่อพัฒนากฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

2. แนวทางพื้นฐานในการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

1) แนวคิดเกี่ยวกับหลักการทางเศรษฐกิจตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ในการจัดซื้อจัดหาพัสดุ วัตถุประสงค์ของหลักความคุ้มค่า (Value for Money) นั้นสินค้าที่ได้รับควรคุ้มค่าเงินจึงไม่จำเป็นต้องมีราคาต่ำสุดเสมอไป แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงคุณภาพ วัตถุประสงค์ที่จะใช้งาน และประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาวประกอบกันด้วย มีการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้าแข่งขันกันในด้านราคา คุณภาพ และการส่งมอบสินค้าหรือบริการในจำนวนมากรายที่สุด ก็จะทำให้หน่วยงานที่จัดซื้อได้รับสินค้าหรือบริการที่คุ้มค่าเงินมากขึ้น⁵

2) แนวคิดเกี่ยวกับหลักความสามารถในการเข้าแข่งขัน (Competitiveness) เป็นความสามารถของผู้ประกอบการธุรกิจในการเข้าแข่งขันประกวดราคา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการในจำนวนมากรายทั้งผู้ประกอบการภายในประเทศและผู้ประกอบการต่างประเทศที่มีความเหมาะสมและมีศักยภาพ

³ United Nations General Assembly. *Revised Guide to Enactment to accompany the UNCITRAL Model Law on Public Procurement*. United Nations Commission on International Trade Law Working Group I (Procurement) Twenty-first session. New York. April 16-20, 2012 . p. 6-7.

⁴ Alan Herve and David Luff. *Trade Law Implications of Procurement Practices in Sustainable Energy Goods and Services*. ICTSD Global Platform on Climate Change, Trade and Sustainable Energy. 2012. p. 6.

⁵ บัณฑิต วงศ์สีลโชติ. นายกสมาคมใหม่ไทย. สัมภาษณ์. 13 กุมภาพันธ์ 2556.

เข้าเสนอสินค้าหรือบริการแก่หน่วยงานที่จัดซื้อ โดยผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงกระบวนการทั้งหมดได้และเป็นระบบ สภาพการณ์ของการเสนอราคาสามารถที่จะคาดเดาได้⁶

3) แนวคิดเกี่ยวกับหลักความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ผลการดำเนินกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติงานตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ ซึ่งการดำเนินการนั้นจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และก่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพด้วย⁷

4) แนวคิดเกี่ยวกับหลักความโปร่งใส (Transparency) ซึ่งถือว่าเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ความโปร่งใสให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างค่อนข้างมากโดยครอบคลุมทั้งกฎระเบียบ แนวปฏิบัติและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด จะต้องสามารถเข้าถึงได้ (Accessible) และตรวจสอบได้ (Available) และการไม่ให้สิทธิพิเศษกับบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะ⁸

5) แนวคิดเกี่ยวกับหลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง เป็นการรับผิดชอบต่อการกระทำและการตัดสินใจที่ได้กระทำในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างนั้น จะต้องดำเนินการไปในลักษณะที่สามารถรับผิดชอบได้ โดยหน่วยงานและเจ้าหน้าที่จัดซื้อจะต้องมีความรับผิดชอบและระมัดระวังต่อการกระทำของตน ทั้งในแง่ของความรับผิดชอบในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการเป็นผู้มีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้าง สามารถอธิบายและให้เหตุผลในการพิจารณา

⁶ ล.ด.

⁷ Sue Arrowsmith. *Public Procurement Regulation : An Introduction in Chapter 1.* Web. <http://www.nottingham.ac.uk/pprg/documentsarchive/asialinkmaterials/publicprocurementregulationintroduction.pdf>. September 8, 2012. p. 20.

⁸ บัณฑิต วรศีลโชติ. *นายกสมาคมใหม่ไทย. สัมภาษณ์.* 13 กุมภาพันธ์ 2556.

คัดเลือกได้อย่างโปร่งใส นอกจากนี้ ควรจะกำหนดให้มีกระบวนการในการตรวจสอบ รวมทั้งการรับเรื่องร้องเรียนหรืออุทธรณ์⁹ และการเยียวยาความเสียหายที่มีการชดเชยที่เหมาะสมต่อกรณีการกระทำที่ผิดกฎหมาย (Unlawful Actions)

6) แนวคิดเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติที่เป็นธรรม (Fairness) และเท่าเทียมกัน (Equitability) หมายถึง คนทุกคนจะต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน เสมอภาคกัน มีความยุติธรรมและได้รับการปฏิบัติที่สมควรเหมาะสม และจะต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วย (Non-Discrimination) ทั้งนี้ ความเสมอภาค (Equality) ในการบริการสาธารณะ¹⁰ จะต้องไม่เป็นการเอื้อประโยชน์ แก่บุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ และจะต้องดำเนินการด้วยความเป็นกลางด้วย¹¹

7) แนวคิดเกี่ยวกับหลักว่าด้วยความซื่อตรง (Integrity) เพื่อการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน หน่วยงานของรัฐจะต้องดูแลไม่ให้เจ้าหน้าที่เรียกหรือรับสินบนและของกำนัลใด ๆ หรือให้ข้อมูลเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคา หรือผู้เสนองานรายใดรายหนึ่งเป็นการเฉพาะ และในขณะเดียวกันเอกชนผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานแต่ละราย จะต้องไม่มีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือฮั้วกันอย่างเด็ดขาด

⁹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. *ความตกลงภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค)*. เว็บ. http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=7623:apec&catid=299:government-procurement. 25 มกราคม 2556.

¹⁰ นันทวัฒน์ บรมานันท์. *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ*. 2543. หน้า 35-45.

¹¹ โภคิน พลกุล. *เอกสารประกอบการบรรยายวิชากฎหมายปกครองชั้นสูง 2*. หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาคการศึกษาที่ 1/44.

แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐภายใต้กรอบความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการศึกษาครั้งนี้จะเลือกศึกษาแนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งหมด 8 ฉบับ ได้แก่ ความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) ความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกากับออสเตรเลีย (U.S.-Australia FTA) ความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกากับสิงคโปร์ (U.S.-Singapore FTA) ความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกากับเกาหลีใต้ (U.S.-South Korea FTA) ความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกากับชิลี (U.S.-Chile FTA) ความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกากับโมร็อกโก (U.S.-Morocco FTA) ความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกากับเปรู (U.S.-Peru FTA) และความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกากับปานามา (U.S.-Panama FTA) ซึ่งความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น มีรายละเอียดที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และมีแนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเช่นเดียวกับกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

1. แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักการทางเศรษฐกิจตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) มีบทบัญญัติที่รับรองหลักการนี้ ได้แก่

วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Methods) มีวิธีการประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเข้าถึงแหล่งข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและพัสดุภาครัฐได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และทั่วถึงกัน เป็นศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่มีระบบบริหารจัดการสินค้าและบริการ การเก็บข้อมูลของหน่วยงานจัดซื้อและข้อมูลผู้ประกอบการสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างรูปแบบต่างๆ มีการเชื่อมต่อข้อมูลกับแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานตามระเบียบ ลดความซ้ำซ้อนในการบันทึกข้อมูล ซึ่งหน่วยงานที่จัดซื้อสามารถติดตามข้อมูลได้ในรูปแบบ Online Real

Time ในระบบ รวมถึงเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลและช่วยทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดจ้าง (Costs of the Subject of the Procurement) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (Costs of Process) และรวดเร็ว

และในประเด็นเรื่องของการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ประกอบการ เนื่องจากว่า แนวปฏิบัติในหลายประเทศที่มีระบบการเก็บรวบรวมรายชื่อผู้ประกอบการ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมหรือมีประสบการณ์ในการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐมาแล้ว หรือการกำหนดบัญชีรายชื่อของผู้ประกอบการที่ผ่านเงื่อนไขสำหรับการเข้าร่วมคัดเลือกมากกว่าหนึ่งครั้ง (Multi-Use Lists) เพื่อลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการประกาศเชิญชวนและยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วย ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างผู้ประกอบการภายในประเทศและต่างประเทศ โดยกำหนดให้หน่วยงานที่จัดซื้ออาจจะกำหนดรายชื่อที่ยังคงมีอยู่ของผู้ประกอบการที่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในการเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยกำหนดรายชื่อผู้ประกอบการที่ผ่านคุณสมบัติเพื่อที่จะเข้าร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง และผู้ประกอบการที่ยังไม่ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติและรวมอยู่ในรายชื่อ ให้หน่วยงานที่จัดซื้อเริ่มดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติโดยทันทีแก่ผู้ประกอบการ และอนุญาตให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างหากมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ได้กำหนดไว้ในประกาศเชิญชวนหรือเอกสารการประกวดราคา

การพิจารณาตัดสินชี้ขาดเลือกคู่สัญญา โดยหน่วยงานที่จัดซื้อจะตัดสินชี้ขาดคัดเลือกผู้ประกอบการจะต้องให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในการเข้าร่วมและความสามารถที่จะปฏิบัติตามสัญญา และการประกวดราคานั้นจะต้องกำหนดข้อเสนอนิราคาต่ำสุด คุ่มค่า หรือความได้เปรียบสุด เป็นไปตามเงื่อนไขที่จำเป็นและเกณฑ์ที่ใช้ประเมิน ตามที่ได้กำหนดไว้ในประกาศเชิญชวนและเอกสารการประกวดราคา

เพื่อเป็นการรับรองถึงหลักการทางเศรษฐกิจตามหลักความคุ้มค่า หากในกรณีที่มีการยื่นข้อเสนอราคาต่ำมากผิดปกติ (Abnormally Lower in Price) กำหนดให้หน่วยงานที่จัดซื้อจะต้องสอบถาม (Inquire) ไปยังผู้ยื่นข้อเสนอรายนั้นเพื่อยืนยันว่าสามารถดำเนินการตามข้อกำหนดเงื่อนไขของสัญญาได้ ทั้งนี้

เป็นการป้องกันปัญหาในทางปฏิบัติที่หากมีการเสนอราคาต่ำสุดที่ผิดปกติแล้ว ผู้ประกอบการรายที่เสนอราคารายนั้น อาจไม่สามารถดำเนินการตามสัญญา จัดซื้อจัดจ้างได้ และอาจกลายเป็นผู้ทำงานของทางราชการ ซึ่งทำให้หน่วยงานที่ จัดซื้อเกิดความเสียหาย ไม่เกิดความคุ้มค่าในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

2. แนวทางการจัดทำข้อบทเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลัก ความสามารถในการเข้าแข่งขัน (Competitiveness) หลักการนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ในเรื่องของวิธีการจัดซื้อจัดจ้างในทุกวิธี ซึ่งกระบวนการประกวดราคาจะ แสดงถึงวิธีการเข้าแข่งขันสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างสินค้า การบริการ หรือการ รับเหมาก่อสร้าง ในเรื่องของวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Methods) นั้นแบ่งวิธีการจัดซื้อจัดจ้างออกเป็น 3 วิธี ได้แก่ วิธีการประกวดราคาแบบเปิด กว้าง (Open Tendering) เป็นวิธีการที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่สนใจทุกรายสามารถยื่นข้อเสนอราคาได้ และความตกลง เขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกาทุกความตกลง ได้กำหนดส่งเสริมให้มีการ ใช้วิธีการประกวดราคานี้เป็นวิธีแรก เพราะเห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการ ดำเนินการจัดหาพัสดุและเป็นการส่งเสริมการแข่งขัน ซึ่งดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า หากมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าแข่งขันประกวดราคามากรายเท่าใด ก็จะทำให้หน่วยงานที่จัดซื้อนั้นได้สินค้าและบริการที่คุ้มค่าเงินมากขึ้น และวิธี การประกวดราคาแบบคัดเลือก (Selected Tendering) ที่จำกัดเฉพาะ ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและลงทะเบียนไว้กับหน่วยงานที่จัดซื้อ แต่ต้องไม่ปิดโอกาสผู้ประกอบการรายอื่นๆ ที่ไม่ได้ลงทะเบียนไว้กับหน่วยงาน เข้าร่วมประกวดราคาด้วย และหากไม่สามารถใช้วิธีการประกวดราคาทั้งสองวิธี ที่กล่าวมาข้างต้น ก็สามารถใช้วิธีการประกวดราคาแบบจำกัด (Limited Tendering) ได้ แต่ต้องไม่เป็นการใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันหรือเพื่อคุ้มครอง ผู้ประกอบการภายในประเทศ

หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและหลักการไม่เลือกปฏิบัติ ที่เป็นการอนุญาต ให้ผู้ประกอบการทุกรายที่สนใจสามารถเข้าร่วมแข่งขันในการจัดซื้อจัดจ้างได้ โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติ ทั้งนี้ ประเทศภาคีจะต้องแต่ละฝ่ายและหน่วยงานที่จัด ซื้อจะต้องปฏิบัติโดยไม่มีเงื่อนไข (Unconditionally) ต่อดำเนินการ และ

ผู้ประกอบการหรือผู้จัดหา โดยปฏิบัติไม่น้อยไปกว่าสินค้า บริการ และผู้ประกอบการ การหรือผู้จัดหาภายในประเทศตน ในประเด็นกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้ามาใช้ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการกีดกันการจัดซื้อจัดจ้าง กล่าวคือ เพื่อวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างในการส่งเสริมการเข้าแข่งขันของผู้ประกอบการ ประเทศภาคี จะต้องไม่ใช้กฎแหล่งกำเนิดสินค้า สำหรับการนำเข้าจากประเทศภาคีอื่นให้ แตกต่างไปจากกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าตามแนวทางการค้าปกติ (Normal Course of Trade) ในการนำเข้าสินค้าอย่างเดียวกันจากประเทศภาคีอื่น และในเรื่องมาตรการสิทธิพิเศษ (Offset) เพื่อไม่ให้หน่วยงานที่จัดซื้อกำหนด แสวงหา หรือพิจารณาการใช้มาตรการสิทธิพิเศษในเรื่องคุณสมบัติและการคัดเลือก ผู้ประกอบการ สินค้า การบริการ หรือใช้ในเรื่องของการประเมินผลการประกวด ราคาและการเผยแพร่ผลคำตัดสินชี้ขาด อันมีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อกีดกัน ผู้ประกอบการในการเข้าร่วมแข่งขัน

หน่วยงานที่จัดซื้อจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารการประกวดราคา แก่ผู้ประกอบการในการเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างโดยทันที หากมีการร้องขอ ซึ่งประกอบไปด้วยรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการที่จะให้ผู้ประกอบการ เตรียมการและยื่นแบบตอบรับการประกวดราคา เพื่อเป็นการรับรองหลักความ สามารถในการเข้าแข่งขัน

ในเรื่องของรายละเอียดเงื่อนไขทางเทคนิคที่กำหนดว่าจะต้อง ไม่จัดเตรียม ยอมรับ หรือใช้ ในเชิงที่สร้างภาระหรืออุปสรรคที่ไม่จำเป็นต่อ การค้าระหว่างประเทศ โดยจะต้องเป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานมากกว่า การออกแบบหรือลักษณะของสินค้า และประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องรับรองว่า หน่วยงานที่จัดซื้อของประเทศตนจะไม่แสวงหา หรือยอมรับการกระทำอันมี ลักษณะเป็นปฏิบัติต่อการแข่งขัน ที่จะใช้ในการจัดหาหรือใช้ซึ่งรายละเอียดทาง เทคนิคใดๆ สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะกับบุคคลที่อาจมีส่วนได้เสียทาง การค้าในการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

และเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นการรับรองหลักความสามารถในการเข้า แข่งขัน ให้หน่วยงานที่จัดซื้อจะกำหนดเงื่อนไขการเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างของ ผู้ประกอบการเพียงที่จำเป็น (Limit any Conditions) เพื่อการรับรองว่าผู้ประกอบการ

การนั้นมีความสามารถทางกฎหมาย ทางเทคนิค และทางการเงินในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และไม่กำหนดเงื่อนไขเพื่อที่ว่าจะให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งผู้ประกอบการนั้นได้รับการตัดสินใจที่ขาดมาแล้วหนึ่งครั้ง หรือเคยทำสัญญากับหน่วยงานที่จัดซื้อของประเทศภาคี หรือผู้ประกอบการนั้นมีประสบการณ์ทำงานมาก่อนในอาณาเขตของประเทศภาคีนั้น และต้องอิงตามเงื่อนไขการเข้าร่วมที่ได้ประกาศไว้ในประกาศการจัดซื้อจัดจ้างหรือเอกสารการประกวดราคาเท่านั้น และอนุญาตให้ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขในการเข้าร่วมให้เข้าร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วย

3. แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ในเรื่องของขอบเขตและความครอบคลุม (Scope and Coverage) นั้น เป็นการกำหนดให้ความตกลงมีขอบเขตการบังคับใช้กับหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ กล่าวคือ เป็นการกำหนดให้ครอบคลุมหน่วยงานทั้งในระดับรัฐบาลกลาง หน่วยงานในระดับรัฐบาลภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ในการกำหนดให้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมีความครอบคลุมในทุกหน่วยงานของรัฐสะดวกต่อการบริหารจัดการ และทำให้ผู้ประกอบการนั้นสามารถเข้าถึงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างง่ายขึ้น ซึ่งทำให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างนั้นมีประสิทธิผลมากขึ้น

เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้าง ในเรื่องของการกำหนดระยะเวลา หน่วยงานที่จัดซื้อจะต้องกำหนดระยะเวลาที่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ประกอบการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมีเวลาเตรียมตัว และยื่นข้อเสนอประกวดราคา ซึ่งระยะเวลาที่ถือว่าเพียงพอจะต้องพิจารณาจากลักษณะและความซับซ้อนของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งระยะเวลาในการรับข้อเสนอต้องกำหนดไม่น้อยกว่า 40 วัน นับตั้งแต่วันประกาศเชิญชวน แต่ระยะเวลาดังกล่าวนี้ สามารถลดลงได้ตามเงื่อนไขที่ความตกลงกำหนด

เพื่อความมั่นใจในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานที่จัดซื้อทำการเก็บสถิติ บันทึกรายงานการจัดซื้อจัดจ้างและจัดทำรายงานประจำปี (Annual Report) แก่ประเทศภาคีสมาชิกอื่น ให้สอดคล้องกับหลักการในการรายงานผล (Reporting Requirements) ด้วย และเก็บรักษาข้อมูลด้านผลการ

ประกวดราคาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี นับแต่วันประกาศผลการประกวดราคา

และเพื่อให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเกิดความมีประสิทธิภาพ ให้นำหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างผู้ประกอบการออกจากการเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้าง หากผู้ประกอบการนั้นเป็นบุคคลล้มละลาย แลกเปลี่ยนกิจการ มีข้อบกพร่องอย่างร้ายแรงในเงื่อนไขที่สำคัญ ถูกคำพิพากษาตัดสินถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรงหรือความผิดร้ายแรงในกรณีอื่นๆ หรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษี เพราะอาจมีผลกระทบทำให้หน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างเกิดความเสียหาย และกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างนั้นไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติงานและการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

ในการตัดสินใจคัดเลือกคู่สัญญา หน่วยงานที่จัดซื้อจะต้องกำหนดเงื่อนไขเพื่อที่จะพิจารณาตัดสินชี้ขาด โดยให้ผู้เข้าร่วมประกวดราคา จัดเตรียมเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรตรงตามเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ที่ได้ประกาศไว้แล้วในเอกสารประกวดราคา และผู้ประกอบการต้องมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ได้ประกาศไว้แล้วในเอกสารประกวดราคาหรือประกาศเชิญชวนแล้วเท่านั้น กล่าวคือ หน่วยงานที่จัดซื้อของประเทศภาคีต้องตัดสินชี้ขาดการประกวดราคาตามเกณฑ์และเงื่อนไขที่ได้ประกาศไว้แล้ว ในเอกสารการประกวดราคาเท่านั้น และหน่วยงานที่จัดซื้อจะต้องไม่ยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างหรือระงับ หรือเปลี่ยนแปลงผลการตัดสินประกวดราคาในลักษณะที่เป็นการหลบเลี่ยงเงื่อนไขของความตกลง

4. แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักความโปร่งใส (Transparency)

กำหนดให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (Publication of Procurement Information) ทั้งหมดและการเปลี่ยนแปลงใดๆ หรือการเพิ่มเติมของข้อมูลเหล่านี้ และการเผยแพร่ประกาศเชิญชวนจัดซื้อจัดจ้าง (Publication of Notice of Intended Procurement) และมีการประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้าง (Notice of Planned Procurement) อย่างกว้างขวางและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของภาครัฐได้ และให้เผยแพร่ผลการตัดสินใจที่ชัดเจนเพื่อเลือกคู่สัญญา (Publication of Award Information) และเก็บรักษาข้อมูลและรายงานกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและผลการประกวดราคาไว้ด้วย

5. แนวทางการจัดทำข้อบทเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักความรับผิดชอบ (Accountability) มีบทบัญญัติเรื่องการพิจารณาข้อโต้แย้งของผู้ประกอบการ (Domestic Review of Supplier Challenges) ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างตามความตกลง ควรที่จะยื่นคำร้องเพื่อขอปรึกษาหารือ (Consultation) ต่อหน่วยงานที่จัดซื้อ เพื่อเป็นการแก้ไขเยียวยาจากการละเมิดบทบัญญัติ และกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความสูญเสียหรือเสียหายด้วย

6. แนวทางการจัดทำข้อบทเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักการปฏิบัติที่เป็นธรรม (Fairness) และเท่าเทียมกัน (Equitability) ในการจัดซื้อจัดจ้าง หน่วยงานที่จัดซื้อนั้นจะต้องรักษาข้อมูลที่เป็นความลับของผู้ยื่นข้อเสนอราคาทุกราย โดยกำหนดให้ประเทศภาคี รวมถึงหน่วยงานที่จัดซื้อและผู้มีอำนาจจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลซึ่งเป็นความลับของผู้เข้าประกวดราคา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลได้ หากการเปิดเผยนั้นอาจเป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมาย หรือมีผลกระทบต่อการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ หรือมีผลกระทบต่อผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ของผู้ประกอบการเฉพาะรายหรือเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมถึงเป็นการคุ้มครองสิทธิในทางทรัพย์สินทางปัญญา หรือการขัดต่อผลประโยชน์สาธารณะด้วย

ในกระบวนการรับข้อเสนอและการเปิดซองประกวดราคา กำหนดให้ว่าหน่วยงานที่จัดซื้อจะรับข้อเสนอราคา และการเปิดซองประมูลภายใต้กระบวนการที่รับประกันความยุติธรรม (Fairness) และการไม่ลำเอียงอคติเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (Impartiality) ต่อกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และจะต้องทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะไม่ให้ข้อมูลใดๆ แก่ผู้ประกอบการรายหนึ่งโดยเฉพาะ อันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการ และหากหน่วยงานที่จัดซื้อให้โอกาสผู้ยื่นข้อเสนอแก้ไขข้อผิดพลาดที่ไม่ได้ตั้งใจในระหว่างการเปิดซอง

ประมูลและการตัดสินใจคัดเลือกคู่สัญญา หน่วยงานที่จัดซื้อจะต้องให้โอกาส เช่นเดียวกันนี้แก่ผู้ยื่นเสนอราคารายอื่น ๆ ด้วยโดยเท่าเทียมกัน

7. แนวทางการจัดทำข้อบทเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลัก ความซื่อตรง (Integrity) กำหนดให้ประเทศภาคีจำเป็นต้องมีมาตรการลงโทษทาง อาญาและการปกครอง ในการป้องกันการคอร์รัปชัน ซึ่งประเทศภาคีแต่ละฝ่าย จะนำมาใช้หรือป้องกันความไม่เหมาะสมในการเข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้าง ในกรณี ของการให้สินบนหรือการสมยอมราคากันในระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้เข้าร่วม ประกวดราคาหรือเสนอราคา

วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการจัดทำข้อบทเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาค รัฐของประเทศไทย

ในความสอดคล้องและความไม่สอดคล้องของกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง กับหลักกฎหมายทั้งกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และ ข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศ สหรัฐอเมริกาที่ทำกับประเทศที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1) แนวทางการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตาม หลักการทางเศรษฐกิจตามหลักความคุ้มค่า (Value for Money) นั้น ระเบียบย ลำนำนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 มีความสอดคล้องในประเด็น เรื่องการจัดหาพัสดุของหน่วยงานภาครัฐจะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าเป็นหลัก พิจารณาข้อเสนอราคาต่ำสุดและยังต้องคำนึงถึงคุณภาพและประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวัตถุประสงค์ที่จะนำสิ่งนั้นมาใช้ประโยชน์เพื่อให้คุ้มค่าต่อเงินงบประมาณ ของหน่วยงานภาครัฐ แต่ยังไม่มียกข้อยกเว้นในการพิจารณาข้อเสนอราคาต่ำ ผิดปกติ (Abnormal Price Tender) โดยปฏิเสธข้อเสนอนั้นเพื่อป้องกันปัญหา การละทิ้งงานหรือไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามสัญญาได้ และทั้งนี้กฎระเบียบของ ประเทศไทยมีการกำหนดเรื่องการขึ้นบัญชีผู้มีคุณสมบัติเบื้องต้นสำหรับการ ซื้อหรือการจ้างไว้เป็นประจำ ทำให้หน่วยงานที่จัดซื้อนั้นประหยัดเวลาและ ค่าใช้จ่ายโดยไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ประกอบการใหม่ และ

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของประเทศไทยยังมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 เพื่อรองรับ การดำเนินการดังกล่าว

2. แนวทางการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ยังไม่สอดคล้องเพียงพอกับหลักความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ในเรื่องของวิธีการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งไม่มี บทบัญญัติที่กำหนดหรือตรวจสอบการเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการแข่งขันของผู้ประกอบการ อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับ หลักการไม่เลือกปฏิบัติ เนื่องจากกฎระเบียบของประเทศไทยกำหนดให้ส่งเสริม การใช้พัสดุที่ผลิตในประเทศหรือช่วยเหลือกิจการที่เป็นของคนไทย หรือการให้ สิทธิพิเศษแก่องค์การมหาชนและโรงงานเกษตรกรรมอาหารในการจัดซื้อยาและ เวชภัณฑ์ หรือการกำหนดให้จ้างที่ปรึกษาไทยเป็นที่ปรึกษาหลัก ซึ่งเป็นการเอื้อ ประโยชน์แก่ผู้ผลิตหรือกิจการของคนไทย และไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการกำหนด รายละเอียดทางเทคนิคเพื่อป้องกันปัญหาการล็อกสเปกสินค้าแก่ผู้ประกอบการ เฉพาะราย หรือปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในราคาที่สูงกว่าปกติในการกำหนด คุณสมบัติที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ และ เรื่องการกำหนดรายละเอียดที่จำเป็นในเอกสารประกวดราคาที่ยังไม่เพียงพอแก่ ผู้ประกอบการในการเตรียมการและยื่นข้อเสนอราคา ทั้งนี้ มีเพียงเฉพาะในเรื่อง เงื่อนไขในการเข้าร่วมที่สอดคล้องโดยกำหนดเงื่อนไขที่จำเป็นในการส่งเสริมการ แข่งขันของผู้ประกอบการเท่านั้น

3. แนวทางการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลัก ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) จากการศึกษาพบว่ากฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ในเรื่องของขอบเขตและความครอบคลุม เพราะยังไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงาน

ของภาครัฐ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดขอบเขตและความครอบคลุมที่ยังไม่รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ ที่จะทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเกิดความมีประสิทธิภาพในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและสะดวกแก่การบริหารจัดการ อีกทั้งในเรื่องของกำหนดระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอในการให้ผู้ประกอบการเตรียมการและยื่นข้อเสนอราคา และการตัดสินใจของผู้ประกอบการที่มีลักษณะต้องห้าม ที่ยังกำหนดเงื่อนไขที่น้อยกว่ากฎหมายแม่แบบและความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ห้ามผู้ประกอบการเป็นบุคคลล้มละลาย มีความผิดร้ายแรง หรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษี เป็นต้น ส่วนเรื่องการทำบันทึกกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ประกอบการตามเงื่อนไขในเอกสารประกวดราคานั้นมีความสอดคล้องกับหลักความมีประสิทธิภาพแล้ว

4. แนวทางการจัดทำข้อบัพว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักความโปร่งใส (Transparency) ที่มีหลักการสำคัญว่า ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จะต้องสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ซึ่งการศึกษาพบว่ากฎระเบียบของประเทศไทยที่สอดคล้องในเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐนั้น ได้แก่ กฎหมาย กฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติ ประกาศ ข่าวดูสารจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น ในทางปฏิบัติของประเทศไทยมีการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวเหล่านี้ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง (www.gprocurement.go.th) ซึ่งการเผยแพร่ในลักษณะนี้ ผู้ประกอบการไม่ว่าทั้งภายในประเทศหรือผู้ประกอบการต่างประเทศนั้นสามารถเข้าถึงและตรวจสอบข้อมูลได้อย่างทั่วถึงและกว้างขวาง อีกทั้งในประเด็นของการเผยแพร่เอกสารเชิญชวนและประกาศผลการตัดสิน ยังมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่กำหนดให้ประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา และประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกจัดซื้อจัดจ้างต้องกำหนดไว้ให้ประชาชนเข้าถึงและตรวจสอบได้

5. แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักความรับผิดชอบ (Accountability) ซึ่งกฎระเบียบของประเทศไทยมีความสอดคล้องในประเด็นเรื่องการกำหนดให้ผู้ที่มีอำนาจหรือหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 หากเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องรับผิดชอบและถูกลงโทษตามที่กฎหมายกำหนด และยังมีพระราชบัญญัติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ที่มีบทบัญญัติรับรองให้ผู้เสียหายมีสิทธิร้องเรียนหรือฟ้องร้องกับหน่วยงานของภาครัฐ ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการละเมิดและก่อให้เกิดความเสียหายในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยกำหนดให้มีการเยียวยาถึงความเสียหายนั้นด้วย

6. แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักการปฏิบัติที่เป็นธรรม (Fairness) และเท่าเทียมกัน (Equitability) จากการศึกษาพบว่า ไม่สอดคล้องเพราะไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายหรือกฎระเบียบใดของประเทศไทยที่บัญญัติให้มีการรักษาข้อมูลที่เป็นความลับของผู้ยื่นข้อเสนอราคา ที่อาจมีผลกระทบต่อการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในระหว่างผู้ประกอบการ โดยต้องไม่เปิดเผยข้อมูลในลักษณะที่เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง เว้นแต่ในเรื่องการรับข้อเสนอราคาและการเปิดซองประกวดราคาที่มีความสอดคล้อง เนื่องจากว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา และคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา เพื่อให้กระบวนการรับและเปิดซองประกวดราคานั้นกระทำการโดยบุคคลผู้มีความเป็นกลาง ดำเนินการด้วยความยุติธรรม และปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

7. แนวทางการจัดทำข้อบ่งชี้ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามหลักความซื่อตรง (Integrity) กฎระเบียบของประเทศไทยมีความสอดคล้องแล้ว ซึ่งมีกฎหมายหรือกฎระเบียบที่รองรับการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้าง ได้แก่ ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 กำหนดให้ลงโทษบุคคลที่กระทำอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมรวมถึงการเสนองานต่อส่วนราชการ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยสมยอมกันหรือโดยการให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน หรือทรัพย์สิน

หรือประโยชน์อื่นใด โดยการตัดรายชื่่ออกจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และมีพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 สำหรับการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ และประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐภายใต้กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ โดยศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ทราบว่าในการเจรจาจัดทำข้อบทเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐนั้นมีแนวทางพื้นฐานสำคัญในการจัดทำข้อบทเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ 7 หลักประการสำคัญ เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของประเทศไทยว่ามีความสอดคล้องเพียงใด ทั้งนี้ ประเทศไทยสามารถนำรูปแบบการเจรจาเป็นแนวทางเพื่อศึกษา ทบทวน และเป็นการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเจรจาจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีที่ประเทศไทยจะทำกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ซึ่งจากผลการศึกษานั้นพบว่า กฎระเบียบของประเทศไทยยังไม่มี ความสอดคล้องในบางประเด็น ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 โดยให้คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาพิจารณาปฏิเสธข้อเสนอราคาที่น่าผิดปกติ เพื่อป้องกันปัญหาการทิ้งงานหรือไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้
2. แก้ไขบทบัญญัติในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 สำหรับวิธีการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าสูงและมีวงเงินเกินสองล้านบาท โดยจะต้องกำหนดให้ใช้วิธีการประกวดราคาเป็นวิธีแรก

เพื่อความเหมาะสมและเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมการแข่งขันกันได้อย่างเต็มที่ และจะทำให้เอื้อประโยชน์ในการเข้าแข่งขันทั้งผู้ประกอบการและควรกำหนดเพิ่มเติมในการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ ให้ผู้ดำเนินการจัดหาและเจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องซื้อ รายละเอียดของพัสดุที่จะซื้อ และเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องซื้อโดยวิธีพิเศษเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อให้ความเห็นชอบให้จัดซื้อโดยวิธีพิเศษ ให้มีความชัดเจนและจะต้องกำหนดให้มีการตรวจสอบการเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความเหมาะสมกับโครงการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้ง อีกทั้งต้องชี้แจงเหตุผลในการเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างด้วย และการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษนั้นจะต้องไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการจำกัดการแข่งขันของผู้ประกอบการ

3. ให้แก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ข้อ 16 ข้อ 61 และข้อ 71 ให้สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและหลักการไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐนั้นต้องดำเนินการโดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในระหว่างผู้ประกอบการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4. เพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในเรื่องของรายละเอียดเงื่อนไขทางเทคนิค โดยความว่า “ในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้ส่วนราชการคำนึงถึงคุณภาพเทคนิค และวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น โดยต้องเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าร่วมการแข่งขันให้ได้มากที่สุด”

5. เพิ่มเติมในเรื่องของรายละเอียดข้อมูลของเอกสารประกวดราคา ที่จำเป็นสำหรับการเตรียมการและยื่นแบบตอบรับการเข้าร่วม ได้แก่ ประเด็นของเงื่อนไขทางเทคนิคของรายละเอียดที่จะจัดซื้อ วิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่จะใช้ภาษาและสกุลเงินที่จะใช้ในการดำเนินการ หลักประกันทางการเงิน เกณฑ์ต่างๆ ที่จะใช้พิจารณาตัดสินชี้ขาดเพื่อเลือกคู่สัญญา และข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่ต้องยื่นให้หน่วยงานที่จัดซื้อ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการดำเนินการถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้าง

6. เพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ให้ครอบคลุมรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น เพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันและสะดวกต่อการบริหารจัดการ

7. แก้ไขในเรื่องของกำหนดระยะเวลา ให้ระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการเตรียมการและยื่นเอกสาร โดยผู้เขียนเห็นควรนำแนวทางในการจัดทำข้อบทว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของประเทศสหรัฐอเมริกามาพิจารณา โดยกำหนดกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดในการรับข้อเสนอต้องไม่น้อยกว่า 40 วัน นับจากวันประกาศเชิญชวนจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้เงื่อนไขทางด้านเวลาดักดันผู้ประกอบการรายอื่นๆ

8. ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติคุณลักษณะต้องห้ามเข้าประกวดราคาของผู้ประกอบการ โดยกำหนดให้ตัดรายชื่อผู้ประกอบการที่มีลักษณะเป็นบุคคลล้มละลาย การแถลงข้อมูลหรือเอกสารเท็จ ไม่มีคุณสมบัติในเงื่อนไขข้อสำคัญ หรือมีการหลบเลี่ยงการเสียภาษี หรือกระทำความผิดทางอาญาอย่างร้ายแรง หรือมีรายชื่อเป็นผู้ทำงานของหน่วยงานราชการ ออกจากการเข้าร่วมจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างนั้นเกิดความมีประสิทธิภาพมากขึ้น

9. ให้เพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องการเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นความลับ โดยกำหนดมีความว่า “ส่วนราชการต้องเก็บข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอทุกราย เป็นความลับ ห้ามมิให้เปิดเผยข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอต่อผู้ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้นหรือต่อผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น”

รายการอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. *ความตกลงภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค)*. เว็บ. http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=7623:apec&catid=299:government-procurement. 25 มกราคม 2556.
- ณิศภาพวรรณ คูิเศษแสง. *จริยธรรมในการบริหารงานพัสดุ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเมืองไทย, 2552.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. *หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.
- โกคิน พลกุล. *เอกสารประกอบการบรรยายวิชากฎหมายปกครองชั้นสูง 2. หลักสูตรินิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ภาคการศึกษาที่ 1/44*.
- Alan, H. and David, L. *Trade Law Implications of Procurement Practices in Sustainable Energy Goods and Services*. ICTSD Global Platform on Climate Change, Trade and Sustainable Energy. 2012.
- Sue, A. *Public Procurement Regulation: An Introduction in Chapter 1*. Web. <http://www.nottingham.ac.uk/pprg/documentsarchive/asialinkmaterials/publicprocurementregulationintroduction.pdf>. September 8, 2012.
- United Nations General Assembly. *Revised Guide to Enactment to accompany the UNCITRAL Model Law on Public Procurement*. United Nations Commission on International Trade Law Working Group I (Procurement) Twenty-first session. New York . April 16-20, 2012 .
- World Bank. *Government Procurement Agreement*. Web. <http://econ.worldbank.org>. August 16, 2012.